

ורבך מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

עבודה שבלב הנעשית בפה

"וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמור; זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור דבר אל בני ישראל" (וי א-ב)

מפני מה כפלה התורה: "אשר צוה ה' לאמור - דבר אל בני ישראל"?

דרש רבי אליעזר הורוביץ רבה של טרינגראד:

התפלה מכנה 'עבודה שבלב' (מענין ב א), לפי שכל עקרה תלוי בכונת הלב. עם זאת מצוים אנו להוציא את התפלה בפנינו, לפי שהוצאת המלים בפה מעוררת את הכונה. האר"י הקדוש (לקוטי תורה תהלים סה) כתב שאפלו אנשי מעלה שאינם צריכים סיוע לעורך הכונה, חביבים להוציא את מילות התפלה בפה, לפי ש'שעל ידי התפלה שאדם מתפלל, רואה חברו ובא גם הוא להתפלל'.

יסוד זה נרמז בפסוקים שלפנינו: "וידבר ה' אל משה ואל אהרן; אף שבעיני צדיקים כמוכם נראה כי: "זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור" - אמירת תבואת התפלה בפה, היא כ'חק' שאין לו טעם, שהלא די בכונת הלב. מכל מקום דעו שיש לבקרה, והיא: "דבר אל בני ישראל" - כדי שדבורכם יעורר אחרים מבני ישראל שאף הם יתפללו כדבעי.

נעים מגדים

גזרה היא מלפני - כנגד המקטרגים

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור" (ט ב)

"לפי שהשטן ואמות העולם מונין את ישראל לומר: מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה 'חקת' - גזרה היא מלפני ואין לה רשות להרהר אחריה" (רש"י, ע"פ תחומא ח).

יש להבין: הלא להלן הביא רש"י בשם המדרש טעם למצוה זו, שהיא באה לכפר על חטא העגל, ומדוע אפוא נחשבת היא 'חקת'?

פרש רבי פינחס הלוי הורוויץ בעל ה'הפלאה':

השטן ואמות העולם יודעים כי הזכרת עונות האדם מעוררת עליו דינים. לכן הם 'מונים' - מענים את ישראל בכך שהם חוקרים אותם לטעמה של מצות פרה אדמה, כדי שישביחו להם שהיא באה לכפר על העגל, ובכך יזכר חטאם ויתעוררו עליהם קטרגים. לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אל תגלו להם את טעמה, אלא אמרו להם: "גזרה היא מלפני".

על פי דברי פרש נגדו רבי צבי יחזקאל מיכלזון רבה של פלונסק את הסבה שבסדר 'אבינו מלכנו' אנו מבקשים תחלה: 'פלה כל צר ומשטין מעלינו', ולאחר מכן: "סתום פיות משטינינו ומקטרגינו", אף שאם תתקבל הבקשה הראשונה ויכלו צרינו ומשטינינו, אין טעם לבקש שפיהם יסתם מלקטרגו ויש לפרש כי הבקשה

חובת המורים להזהיר על עניית אמן

"שמעו נא המורים המן הסלע הזה נוציא לכם מים" (כ ז)

ספר המוכיח הקדום רבי משה פהנא מוגיביטש:

כאשר פנו בני קהלת פוזנא לרבי מרדכי יפה, בעל הלבושים, ובקשוהו שיבא לכהן פאר פרב בעירם, בקש לנסע תחלה לונציה כדי להשלים את ידיעותיו ב'חקת העבור' [ידיעת חשוב חדשים ושנים] מהחקם רבי יצחק אבוהב שהיה בקי בחקמה זו.

נסע רבי מרדכי לונציה, ובאחד הימים בלומדו עם רבי יצחק, נכנס בנו הקטן של רבי יצחק לחדר וברך ברכה בקול. כל הנוכחים ענו אמן, מלבד רבי מרדכי שלא שם לבו לכך. כעס רבי יצחק על רבי מרדכי ונדהו. כאשר בקש רבי מרדכי מרבי יצחק שיסלח לו ויתיר את הנדוי שהטיל עליו, הוכיחו על חמרת עוון ההמנעות מעניית אמן על ברכה. הוא אמר לו כי כבר היה מעשה בדורות קודמים על חסיד שהתחייב מיתה, על שנמנע מלענות אמן על ברכת בנו. ואולם הוסיף רבי יצחק ואמר: "הטאף יחל אם תקבל על עצמך שבכל מקום ובכל קהלה שתדרש כף רגלך תקבל על עצמך לדרש על חטאו הגדול של הנמנע מלענות אמן".

רמז ללחח הגלמוד ממעשה זה דרש רבי יעקב ליב בענדזאמין מהפסוק שלפנינו: "נא המורים המן" - סופי תבואת 'אמן'. לפי שההמנעות מעניית אמן חמורה היא עד מאד. על מורי ההוראה להזהיר על כך לבני קהלתם, וכן על המסככים להזהיר על כך לתלמידיהם. עוד דרש רבי יעקב ליב שרמז זה בא ללמדנו שההמנעות מעניית אמן היא מרי ומרידה במלכות שמים, וכפי שמקונו הפיטן בקינה 'איכה ישבה חבצלת השרון': 'זכרה זמן אשר נעשה ונשמע השיבו, ועמה ענות אמן לא אבוי'.

חלק יעקב

הראשונה מכונת כנגד המשטינים שנוצרו מעוונותינו, ואלו השניה - כנגד השטן וחילותיו המבקשים תמיד להזכיר את חטאינו, שפיהם יסתם, וכך לא יוכלו הם לקטרג.

פנים יפות ש"ת יתרו וצחקר ט"ו ספא

מצות פרה - סוד לכל המצוות

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור" (ט ב)

רבים תמהו: מדוע פרשה זו העוסקת במצות פרה אדמה המטהרת את הטמאים אינה נפתחת במילים: "זאת חקת הטהרה", כפי שנפתחת פרשת הפסח (שמות יב ג): "זאת חקת הפסח"?

פרש האור החיים הקדוש:

כאשר אנו מקימים מצוות שכליות - שיש להן טעם, אין זו ראה כי אנו משעבדים לחקי התורה, שהלא אף הגויים מקימים מצוות שכלול. אולם כאשר אנו מקימים מצוה שהיא בגדר 'חק' - ללא טעם, אנו מוכיחים בכך כי משעבדים אנו לחקי התורה, ונחשב לנו הדבר כאלו קנינו את כל התורה. לפיכך כתבה התורה על מצות פרה אדמה: "זאת חקת התורה", ללמדנו שהמקיים מצוה חקית מעלה עליו הכתוב כאלו קיים את כל התורה.

על פי דברי האור החיים באר רבי חיים אדלר מסטר'יטורה את גשח תפלת 'אלקי נצור': "ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ואחרי מצוותיך תרדף נפשי" - רצוני [ונפשי] שאת כל המצוות אקים 'כעפר' פרה אדמה שאין בה טעם, וקיימה הוא לשם שמים בלבד, ומתוך כך: "אחרי מצוותיך תרדף נפשי" - יחשב לי הדבר כאלו קיימתי את כל תרג' המצוות, ואף את אלו שאינן נוהגות בזמן הזה.

הפסח חיים' לר"ח אדלר

הזכרת נסי נחל ארנון בתפלה

"על כן יאמר בספר מלחמת ה' את זהב בסופה ואת הנחלים ארנון" (כא ז)

כשם שמספרים בנסי ים סוף, כך יש לספר בנסי נחלי ארנון, שאף כאן נעשו נסים גדולים" (רש"י).

בכמה מקומות בתפלה אנו מזכירים את נסי נחל ארנון: א. הנצי"ב פרש שהפסוק שאותו אנו אומרים ב'הלל' (תהלים קיד ז): "ההרים רקדו כאילים גבעות כבני זאן", מתחיל להרים שונאבו משגי צדי נחל ארנון והתקרב זה לזה כדי למחץ את האמורים שנובאו בנזיקיהם. לדבריו נמצא שבסמוך לספור נס ים סוף המוזכר בפסוק הקודם [הים ראה וינס], מספרים אף בנסי נחל ארנון.

ב. בספר 'שיח יהודה' מובא:

בשירת 'אז ישיר הנאמרת מדי יום, נאמר (שמות טו טז): "עד יעבר עמך ה' עד יעבר עם זו קניתי", וצין שם רש"י לפרוש אונקלוס: "עד יעבר עמך" - את נחל ארנון, 'עד יעבר' - את הירדן בכניסתו לארץ. אף כאן אנו מזכירים להדיא את נס נחל ארנון תוך כדי ספור נס קריעת הים.

ג. בקצב 'בית אהרן וישראל' מובא: במסכת ברכות (נח א) דרש רב שלא את הפסוק (דה"א כט א): "לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד", "הגדלה" - זהו מעשה בראשית, 'הגבורה' - זו יציאת מצרים, 'התפארת' - אלו הן חמה ולבנה שעמדו ליהושע, 'הנצח' - זו מפלתה של רומי, 'וההוד' - זו מלחמת נחלי ארנון. הרי שבכל יום אנו מזכירים בתפלת 'ויברך דויד' את נסי נחל ארנון.

הגושפ' אמרי שפר; 'שיח יהודה' [לר"י רפפורט]; קצב 'בית אהרן וישראל' קצב מט עמי קלא

שחר אבקשה, צוירי ומשגבי / אערך לפניך שחרי וגם ערבי.

ביום רביעי הבעל"ט ט' בתמוז יחול יומא דהולוא של בעל השפעת חיים מצאנא זי"ע. להלן דברים שאמר באחד משעוריו: "וכבר מלתי אמורה זה כמה, בבקשה להחזיר עטרה לישונה, ולהנהיג בבתי מדרשנו סדר התפלה עם הש"ץ."

כפי שהיה נהוג מאז ומקדם, שבכל מנין שהתפלל,

התחילו מן ברכות השחר. שתחלה הש"ץ אומר הברכות ואחר כך אומר כל אחד לעצמו,

וירא שמים משתדל לשמע מעוד כמה אנשים כדי לענות אחריהם ברוך הוא וברוך שמו ואמן. ואצל זקני הקדוש היה חק קבוע דבר יום ביומו שאחד ולפעמים שנים מהלדים היה אומר לפני את ברכות השחר, עם בניו הקדושים בקטנותם או אחד מנכדיו או ילד אחר.

שפע חיים' תורה ומועדים חלק יט עמי שנו

ברכת 'אשר יצר' - 'רופא כל בשר' (ג)

אפלו רגע אחד

את תבת: 'רגע' תרגם אנקלוס: 'שעה' (במדבר טו כא). ואכן מקורה של תבת 'שעה' בשפה הארמית, ומשמעותה המקורית היא רגע, כלומר: זמן קצר ביותר.

על פי האמור ישוב בעל 'תוספות יום טוב' את גסח הברכה: 'אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך אפלו שעה אחת', אלו היינו מפרשים 'שעה' כמשמעות השגורה בזמננו, היה מקום לתמה. שאלה בקרית מערכות הגוף, חלילה, אי אפשר להתקיים אפלו רגע אחד? אף לפי מה שהתבאר כי השעה המקורית היא 'רגע', הפסח מישב (מצניז יום טוב) ברכות ט כח (ח)

רפואה לכל הגוף

חתימת הברכה מתחלקת פניו לשני חלקים: 'רופא כל בשר', 'ומפליא לעשות'. רבותינו הראשונים בארו לפי פשוטם של דברים: 'רופא כל בשר' - כי ציאת הפסלת מהגוף היא רפואת כל הגוף, שאלמלא היתה יוצאת היה האדם מת. 'ומפליא לעשות' - עצם השתמרות הרוח בגוף העשוי כלו נקבים וחללים הוא פלא גדול שאין כמוהו, שהלא נאד מלא אור, ברגע שיציר בו נקב קטן מיד הוא יתרוקן (רש"י ברכות ס ב: ש"ע א"ח א). עוד פרשו שהפלא שעליו אנו מודים כאן, הוא יכלת הגוף לברר בין החלקים הטובים של המזון, שאותם הוא צורך, לבין הפסלת שהוא מוציא (אבודתם: ש"ע שם). יש שהוסיף ופרש שהפלא שעליו אנו מודים כאן הוא קשירת הגוף והימיה יחד, על אף שהגוף הוא גשמי, והנשמה היא רוחנית (רמ"א שם).

משהו ופעם הזכירו לפני הרבי בעל השפע חיים מצאנו את שמו של חולה אנוש ממקורביו, ובקשוהו שיחפול לרפואתו. פתח הרבי ואמר: 'חכמינו תקנו בחתימת ברכת 'אשר יצר' את השבח: 'רופא כל בשר ומפליא לעשות', ומהו הקשר בין הדברים?

יש לבאר, כי כפי שלגבי כלי שגשבר הכל מבינים כי אין מי שייטיב לתקנו יותר מהאמן שעשהו, כך עלינו להאמין כי אין 'רופא כל בשר' טוב יותר ממי שהוא 'מפליא לעשות' בעצם בריאת גוף האדם, ואילו בלבד עלינו לפנות בעת מכאובנו' (לפיד האש"ח"ב ע"מ תרלא).

'אשר יצר' בכונה - סגלה לרפואה

המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין היה נוהג

לומר לתלמידיו כי אמירת ברכת 'אשר יצר' בכונה מתוך הסודר היא סגלה לרפואה. וכפי שכתב בעל ספר החינוך על אודות ברכת המזון (מגן תל): 'מקבל אני מרבתי ישמרם ה', כי כל הזיר בברכת המזון מזונותי מצויין לו בכבוד כל ימיו', וטעם הדברים הוא כי האומר ברכת המזון בכונה, משריש בלבו את האמונה בהשגחה שמונתו תלויים רק בו יתברך. וכך יש לומר שאף האומר ברכת 'אשר יצר' בכונה משריש בלבו את האמונה שחיו ורפואתו תלויים רק בה' יתברך, ומתוך כך יזכה לרפואה (תפלת תנ"ך ע"מ סו: חיים וחסד ע"מ א).

וכך אמר פעם הגר"ש פינקוס בענין זה:

'נגש אלי יהודי ואמר שבספרים הקדושים כתוב שאמירת ברכת 'אשר יצר' בכונה זו סגלה לרפואה. באותו רגע היתה לי מין תחושה, זה מה שאמתה בא לספר לי? הרי זה כמו שיבא אדם ויספר שגלה תגלית מרעישה: לשלחות מים זו סגלה לא להיות צמא...' (תפארת שמשון בראשית ע"מ ס).

עדות רבות נשמעו על חולים ועל בני משפחותיהם שהקפידו לברך ברכת 'אשר יצר' בכונה וזכו לרפואה שלמה. כך למשל העיד הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א:

באחד מן הפוללים הפועלים לתפארה בבני ברק, חלה בנו הקטן של אחד מחשובי האברכים במחלה קשה. כשהגיעה הבשורה לאזני האברכים, התאספו הללו לכנס חזק שביסיומו החליטו לקבל על עצמם לברך את ברכת 'אשר יצר' בכונה לזכות רפואתו.

באפן נסי וכנגד כל תחזיות הרופאים, תוך זמן קצר נרפא הילד ממשחלתו לחלוטין, והיה לפלא (משגיח בייני"ח ע"מ ער).

יש להוסיף בזה על פי דברי חז"ל (ברכות נג ב) שאמרו: 'גדול העונה אמן יותר מן המברך', אם כה גדולה היא סגלת הברכה, על אחת כמה וכמה גדולה היא סגלת ההקפדה על עינת 'אמן' אחריה להצלה ולשמירה מכל רע. זאת מלבד שעצם עינת אמן על כל ברכה מסגלת לרפואה. ורמז יש לדבר מלשון הפתוב: 'כי אני ה' רפאך' (שמות טו כ) - 'כי אני' בגימטריה 'אמן' (אמרי אהר"ן בשלח).

ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר יצר את האדם בחכמה נפלאה הטמונה בתפקוד מערכת הגוף, וברא בו איברים שיש בהם נקבים ונקבים כמו הפה, החטם ועוד. כמו כן ברא בו איברים שהם חלולים חלולים - שיש בהם חלל, כגון לב וכרס ומעים. ולוי ודוע לפני כשא כבודך, שאם יפתח אחד מהם - מהאיברים החלולים, או יסתם אחד מהם - מהנקבים, אי אפשר להתקיים ולעמוד לפניך (גסח ספרד: אפלו שעה אחת - רגע אחד). ברוך אתה ה', רופא כל בשר - בהוצאת הפסלת, ומפליא לעשות - בכך שמשמר את הרוח בתוך הגוף לבל תצא מנקביו. אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שמרפא גופנו בהוצאת הפסלת, ומפליא לעשות בשמור הרוח בקרבנו על אף שיש בו נקבים רבים.

מכתבי אמונים

מכתבים מקוראינו הנאמנים

למערכת 'וכל מאמינים'

רציתי להודות לכם על מסע ההתעוררות וההתחזקות בענין אמירת 'מאה ברכות' שהובלתם בתקופה האחרונה. מפליא לראות שאיני לחוז לתפלה בבתי הכנסת לקראת חג השבועות, וימא דהולולא דדוד מלכא משיחא, מיסד תקנת אמירת 'מאה ברכות'. חכמים רמזו (במ"ד יח כא) את תקנתו של דוד בפסוק (שמואל ב' כג א): 'נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הקם על' - 'על' בגימטריה מאה, כנגד מאה הברכות שהוקמו בזכותו בישראל. ויש להוסיף ש'נאם' אותיות 'אמן', לפי שענית אמן משלימה את הברכה.

ב.ד. - ירושלים.

אש באשמרת

שעת שחר מקדמת. ר' וולף הביט תוך כדי צעידה במורד הרחוב מבעד לחלון בית הכנסת המוקף, ודבר מה לא מצא חן בעיניו. הוא חדד את מבטו ובד בבד החיש את צעדיו. אור עמום ומרצד כתמתם אדמדם בקע מבעד לחלון בית הכנסת, האיר את החשכה וגרם ללבו להחסיר פעימה.

שבוע ימים קדם לכן. בקרו של יום ששי, נטל ר' וולף בידיו את ערמת העלונים הצבעוניות שגה עמה אסף מבית הכנסת ועדן הדיפה ריח של דפוס ועמד להניחה בתוך המטקון שיועד לכה, כמנהגו מדי שבוע.

ר' וולף לא היה גבאי, אולם בהחלט היה בן אדם שאכפת לו העלונים המפארים בתוככי בית הכנסת בערבי שבתות הפריעו לו. הוא חשב שאין זה מכבוד בית הכנסת שהעלונים יהיו מפארים ברחבי ההיכל, והוא היה נוהג לסדרם במטקון מיוחד שהכשיר לכך במבואת בית הכנסת.

בכל יום ששי, בבואו לתפלת 'תיקון', הוא היה אוסף את כל העלונים הפזורים ומניחם במקום שהכשיר בעבורם. דא עקא, שבשעה שבה הגיע לתפלה, כבר היו למעלה מעשרה מתפיללים בבית הכנסת. עבדה שהקשתה עליו את המלאכה וגרמה לו להצטער בכל שבוע מחדש על כך שאינו מצליח להשיכם בשעה די מקדמת לתפלה בבית הכנסת, וכמעט תמיד הוא מסיים להניח תפילין כאשר החנן כבר נגש לברכו.

אף באותו שבוע, שבוע לפני שהתרחש ספורנו, הוא נטל לידיו כהרגלו את ערמת העלונים שאסף ועמד להניחה במקומה, אלא שהפעם צד את עיניו עלון חדש. יצר הסקרנות שבער בקרבו הסית אותו לבחון את העלון בטרם יציגו במטקון הפיעד, אך מפני שמהר הצטרפו לתפלה לא יכול היה לעשות זאת בשעה זו. שלף ר' וולף עתק אחד מעלון זה, וקפלו וניחוהו בכיסו כדי להביט בו לאחר מכן.

לאחר התפלה הוא התישב במקומו ופנה לבחון את העלון החדש 'והחזירנו' שמו. למעשה לא היה זה עלון רגיל, כי אם יריעה מרחבת על ענני כבוד התפלה, שהופקה על ידי 'בני אמונים', פרי מחשבתו וזמנתו של נשיא ארגון רבי יעקב דב מרמורשטיין שליט"א. הוא עבר על תכן העלון, ותוך כמה אל לבו.

כיון שהיה מאחר לתפלה בארח קבע, גאלץ ר' וולף באפן קבוע לומר את ברכות השחר לאחריה. בינו לבין עצמו, הוא ידע שאין זה לכתחלה, אולם בתפלת ותיקון 'אין הנחות' - זמן הוא זמן, ולבו של ר' וולף נחמץ בכל בקור מחדש על ההקפדה.

בעלון המיוחד הוא קרא על מעלתה הגדולה של השקמת בית הכנסת ופתיחת התפלה בזמננו, לאחר אמירת ברכות השחר בחברותא. בשל הקריאה הוא החליט להקפיד על אמירת ברכות השחר בחברותא בזמננו, כמה דקות לפני התפלה. בכל מחיר.

אומר ועושה. ביום ראשון הקרוב ר' וולף היה הראשון שהדליק את האורות בבית הכנסת. עשר דקות לפני זמן תחלת התפלה כבר ישב במקומו, עטור בתפילין, לאחר שאמר את ברכות השחר בחברותא עם ר' צבי הירש, מותיקי התיקון, והתענג על אמירת פרשיות הקרבנות, במתנית ובהתבוננות.

שחר חדש הפציע על שמי חיו. באותו יום התפלל תפלה שפמיתה לא התפלל זמן רב. עם סיום התפלה החליט שמכאן ואילך הוא לא מותר על התענג המיוחד הזה.

ר' וולף המשיך במנהגו גם בימים שלאחר מכן. הוא היה מפתע מעצמו, עד כמה קל היה הדבר בעבורו ועד כמה ספוק מלאה אותו התפלה שגאמרה כדבעי.

יום ששי הוא יום רפוי יחסית במגן התיקון. רבים מהמתפילים אינם ממהרים ביום זה לעמל יומם, ובשל כך הם מדידים את רגליהם מהפגנן המקדש. אולם גם ביום זה השפים ר' וולף להיות הראשון בבית הכנסת. הנה הוא צועד בשעה מקדמת זו לעבר בית הכנסת, מביט אל חלונותיו, וכאמור מבחין באור מרצד.

ככל שהתקרב הפה באפו הריח החרי, ריח של פלסטיק חרוך. הוא רץ במהירות ופתח את הדלת, וענן עשן סמיך קדם את פניו. ר' וולף השתעל ומהר לשלף את הסולגרי מכיסו ולחוג למכבי האש. בד בבד הוא שלף ממקומו את משף הכפוי ורסס. גם לאחר כבוי האש, המשיך העשן להתפר מכוון ארון החשמל, ולמכבי האש שהגיעו במהירות נותרה עובדה רבה.

מגן התיקון התקיים באותו הבקר בבית הכנסת הסמוך. לאחר התפלה נגש ר' וולף לבית הכנסת לבחון את תוצאות הדלקה. אחרון הפבאים עדין היה במקום. במבואת הכניסה שרר לכלוך רב, אולם בית הכנסת עצמו, שהיה קרנן דליק, נותר ללא פגע.

'פעלת הכפוי הראשונה שבצעת הצילה לכס את בית הכנסת', לאט לו קצין הכפוי שיעסק בחשום פריטים אחרונים. 'לוי רק היית מגיע חמט דקות מאחר יותר, יתכן שכבר לא היה מה להציל. האש היתה מתפשטת במהירות במבנה הדליק, ותוך כמה דקות אוכלת אותו על התכולה, על ספרי התורה ועל כתבי הקדש שבתוכו. רבי וולף הביט על הקירות הספקמים, מבין את משמעות דברי הפבאי. הוא השפיל את עיניו לעבר הרצפה שהיתה ספוגה במים שחורים, ועלון צבעוני בלט לנגד עיניו. הוא מהר להרימו, אך בקושי נתן היה לקרא את כותרתו: 'וכל מאמינים...'

'יום ששי היום, הוא נזכר. הכל בזכות העלון הזה', הוא אמר, ולא הקמין שהפבאי גבין.

נשלח על ידי בעל הפעשה